

Bachelor Thesis

Eigen Regie volgens Ouders en Professionals

Een onderzoek naar hoe ouders en professionals eigen regie definiëren, hoe zij eigen regie in de praktijk ervaren bij het CJG Noord-Veluwe en wat hierbij helpende en belemmerende factoren zijn.

Marieke R. Ploeg (5953936) & Bo H. T. H. Kusters (5937388)

Universiteit Utrecht

Datum: 11-06-2019
Begeleidsters: Charlotte Vissenberg
Janine Benjamins
Tweede beoordelaar: Esther Kooijmans
Aantal pagina's: 15 A4 (exclusief quotes)

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
Samenvatting/abstract.....	4
Inleiding.....	6
Methoden.....	9
Resultaten.....	12
Conclusie & Discussie.....	18
Literatuur.....	23
Bijlage 1: Respondenten.....	28
Bijlage 2: Topiclijst	29
Bijlage 3: Codeboom.....	36
Bijlage 4: Toestemmingsformulieren.....	39

Voorwoord

Wij zijn Marieke R. Stomphorst-Ploeg en Bo H. T. H. Kusters. Allebei bachelorstudenten aan de Universiteit Utrecht. Voor u ligt de scriptie ‘Eigen regie volgens ouders en professionals’. Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de CJG’s in de regio Noord-Veluwe. Deze scriptie is geschreven in het kader van ons afstuderen aan de opleiding Pedagogische Wetenschappen aan de Universiteit Utrecht. Van begin februari tot half juni zijn wij bezig geweest met het onderzoek en het schrijven van deze scriptie.

Bij dezen willen wij graag onze begeleiders Janine Benjamins (CJG Noord-Veluwe) en Charlotte Vissenberg (Universiteit Utrecht) bedanken voor hun begeleiding en ondersteuning tijdens dit traject. Tijdens dit traject hebben zij met hun kennis en expertise de begeleiding gegeven die ons geholpen heeft dit onderzoek tot een goed einde te brengen. Ook willen wij graag alle respondenten bedanken die meegewerkt hebben aan dit onderzoek.

Tot slot willen wij in het bijzonder Ariën en Milan bedanken voor hun wijze raad, morele en praktische ondersteuning. Zij hebben ons geholpen het traject vol te houden en het naar wens af te ronden.

Wij wensen u veel leesplezier toe.

Marieke Stomphorst-Ploeg en Bo Kusters

Ede - ‘s Hertogenbosch, 11 Juni 2019

Samenvatting

Door de transitie van de wet op jeugdzorg naar de nieuwe Jeugdwet is in de hulpverlening voor jeugdigen de nadruk komen te liggen op eigen regie. Er is echter weinig bekend over eigen regie in de praktijk. Met deze kwalitatieve studie wordt onderzocht hoe ouders en professionals eigen regie definiëren en hoe zij eigen regie ervaren binnen de CJG's Noord-Veluwe. Daarnaast zijn de helpende en belemmerende factoren voor eigen regie in kaart gebracht. Dit onderzoek heeft eigen regie geoperationaliseerd in de volgende kernelementen: eigenaarschap, kracht, motivatie en sociale contacten. Deze kernelementen lijken randvoorwaarden te zijn voor het kunnen ervaren van eigen regie. Voor dit onderzoek zijn vijf ouders en twee professionals, allen betrokken bij de CJG's Noord-Veluwe, geïnterviewd middels een semi-gestructureerd interview. Daarnaast is er een focusgroep georganiseerd met drie professionals van het CJG Noord-Veluwe. De daaruit voortkomende data is geanalyseerd met behulp van analyse-software Nvivo. Uit de resultaten blijkt dat eigenaarschap als belangrijkste element van eigen regie naar voren komt bij zowel ouders als professionals. Met name zelf beslissen en zelf bepalen werden genoemd als zijnde belangrijk voor (het ervaren van) eigen regie. Het volgen van de ouder in zijn/haar hulpvraag door de professional, werd als belangrijkste helpende factor gezien. De grootst ervaren belemmering voor eigen regie is wet- en regelgeving. Deze belemmering is het sterkst ervaren door ouders van volwassen kinderen. Vanwege de geringe steekproef en de specifieke benadering van eigen regie door het CJG Noord-Veluwe kunnen deze resultaten niet gegeneraliseerd worden naar andere CJG's in Nederland. Het is wenselijk om in vervolgonderzoek te kijken naar het ervaren van eigen regie door ouders met volwassen kinderen in de hulpverlening. Dit omdat ouders van volwassen kinderen minder eigen regie lijken te ervaren. Verder wordt aangeraden onderzoek te doen naar de rol van verantwoordelijkheid in het ervaren van eigen regie.

Sleutelwoorden: eigen regie, eigenaarschap, kracht, motivatie, sociale contacten

Abstract

Because of the transition from *de wet op Jeugdzorg* to *de Jeugdwet*, the focus of youth care is now on autonomy. There is however not much knowledge about how autonomy functions in the field. For this reason, the focus of this qualitative study lies on how parents and professionals define autonomy, and how they experience this when visiting CJG Noord-Veluwe. This study also tries to map the barriers and facilitators of autonomy. This study operationalized autonomy into four core-elements: Ownership, power, motivation, and social network. For this study, five

parents and two professionals (all involved with the CJG's Noord-Veluwe) were interviewed through a semi-structured interview. There was also a small focus group organized with three professionals of the CJG's Noord-Veluwe. The data is analyzed using computer software Nvivo. The main result of the study is that both parents and professionals mention ownership as most important core-element of autonomy. The making of one's own decisions was mentioned in particular. Going along with the parents in their vision on the treatment, was mentioned as facilitating successful treatment. The biggest barrier that was mentioned in the interviews regarding experiencing autonomy, turned out to be legislation and regulations. This was most experienced by parents of adult children. Due to the small size of the sample, the results cannot be generalized to other CJG's in the Netherlands. In follow-up research, it is desirable to look at experienced autonomy by parents of adult children in health care. This is important because parents seem to experience less autonomy when children are grown-up. Furthermore follow-up research into the role of responsibility in experiencing autonomy is recommended.

Keywords: (eigen regie), ownership, power, motivation, social network

Eigen Regie volgens Ouders en Professionals

In Nederland maken momenteel ruim 400.000 jeugdigen gebruik van jeugdzorg (Centraal bureau voor de statistiek, 2017). Deze jeugdzorg is de afgelopen jaren aan nogal wat veranderingen onderhevig. Zo is in 2015 de wet op jeugdzorg in Nederland overgegaan in de Jeugdwet (“Jeugdwet - Transformatie jeugdhulp | NJi”, z.d.). Met de invoering van de Jeugdwet is de nadruk komen te liggen op de eigen regie van burgers.

Behorend tot jeugdzorg zijn onder andere de Centra voor Jeugd en Gezin (CJG). De CJG's zijn er voor ouders en jeugdigen in de leeftijdscategorie nul tot drieëntwintig jaar die een hulpvraag hebben over de opvoeding en/of de ontwikkeling van een kind (Loketgezondleven.nl, 2019). Iedere gemeente heeft een eigen CJG, zo ook de gemeenten in de regio Noord-Veluwe. In deze regio zijn jeugdhulporganisaties (waaronder het CJG) bezig te onderzoeken wat ouders en jeugdigen belangrijk vinden wanneer het gaat om goede jeugdhulp (Q4C, z.d.). Vanuit dialogen met ouders en jongeren zijn voor de regio Noord-Veluwe een aantal kwaliteitswaarden opgesteld. Deze kwaliteitswaarden zijn het uitgangspunt voor het handelen van professionals binnen CJG's Noord-Veluwe. Een van de kwaliteits-waarden is het ervaren van eigen regie door het gezin.

Belang Eigen Regie

Het ervaren van eigen regie kan verschillende positieve gevolgen hebben voor ouders en het gezin. Ten eerste kan eigen regie bijdragen aan een vermeerdering van het gevoel controle over het leven te hebben, wat kan leiden tot een betere gezondheid en welzijn (Dempsey & Dunst, 2004; Chandola, Kuper, Singh-Manoux, Bartley & Marmot, 2004). Ten tweede zijn ouders met verhoogde eigen regie in staat om het gedrag van hun kind positief te beïnvloeden (Graves & Shelton, 2007). Ten derde draagt eigen regie van ouders bij aan vermeerdering van hulpbronnen van ouders en aan het verminderen van ouderlijke stress, waardoor het familie-welzijn verbetert (Vuorenmaa, Halme, Perälä, Kaunonen, & Åstedt-Kurki, 2016). Als laatste hangt het hebben van meer eigen regie samen met het ervaren van minder gedragsproblemen van kinderen (Weiss, Cappadocia, MacMullin, Viecili, & Lunskey, 2012; Weiss, MacMullin, & Lunskey, 2015). Vanwege de verschillende positieve gevolgen van verhoogde eigen regie is het nuttig om meer inzicht te krijgen in het begrip eigen regie in de praktijk.

Definitie Eigen Regie

Uit de literatuur blijken verschillende onderzoeken zich te richten op eigen regie, maar weinig van deze onderzoeken tonen aan hoe ouders en professionals eigen regie definiëren (Liu,

Chao, Huang, Wei, & Chien, 2010; Weiss et al., 2015). Daarnaast is er weinig bekend over hoe ouders en professionals eigen regie daadwerkelijk ervaren. In opdracht van de CJG's Noord-Veluwe wordt er in dit onderzoek dan ook gekeken naar hoe ouders en professionals eigen regie definiëren en hoe zij dit daadwerkelijk ervaren in de praktijk.

De term eigen regie wordt in veel verschillende stukken gebruikt, maar blijkt niet altijd dezelfde betekenis te hebben (Bakker et al., 2013; Brink, Lucassen, Middelaar, & Poll, 2013; Brink & van der Veen, 2013). Verkooijen (2010) heeft uitvoerig onderzoek gedaan naar het begrip en stelt dat eigen regie de activiteit is van zelfbeschikking, het recht zelf te mogen bepalen over het eigen leven. Vanwege haar heldere omschrijving is er in dit onderzoek voor gekozen om deze definitie van Verkooijen (2010) aan te houden.

Stichting Movisie heeft op basis van de definitie van Verkooijen (2010) het begrip eigen regie geoperationaliseerd (Brink & van der Veen, 2013; Meinema, 2017). Zij stellen dat eigen regie inhoudt: *'regie over alle domeinen van het leven en alles wat naar eigen inzicht nodig is om een goed leven te leiden'*. Vanuit deze operationalisatie wordt verondersteld dat eigen regie bestaat uit vier kernelementen: eigenaarschap, kracht, motivatie en contacten.

Eigenaarschap en kracht. Het kernelement eigenaarschap heeft betrekking op het zelf beslissen en de leiding hebben over het eigen leven (Brink & van der Veen, 2013; Meinema, 2017). Dit lijkt nauw samen te hangen met het kernelement kracht, wat gaat over de kracht die de cliënt (en ouder) heeft om deze beslissingen en leiding te nemen. Het onderzoek van Edwards & Elwyn (2006) benadrukt dat beslissingen genomen zouden moeten worden in overleg met de cliënt en zijn/haar netwerk. Dit sluit aan bij meer recent onderzoek waaruit blijkt dat het betrekken van het netwerk van de cliënt bij de (totstandkoming van) de behandeling een positief effect heeft op het resultaat van de behandeling (Barry & Edgman-Levitan, 2012; Oshima Lee & Emanuel, 2013; Stiggelbout et al., 2012). Behandeling lijkt dus effectiever wanneer meer eigenaarschap wordt ervaren.

Echter blijkt uit het onderzoek van Edwards & Elwyn (2006) dat in de huidige praktijk uiteindelijke beslissingen vaak bij de professional blijven liggen. Hierbij aansluitend is het onderzoek van Couët et al. (2013). Zij stellen namelijk dat wanneer beslissingen niet samen gemaakt worden met de cliënt en zijn/haar netwerk, dit een belemmering kan vormen voor eigen regie. Tevens zijn er professionals die blijven vasthouden aan de 'traditionele' manier van hulpverlening, en dus niet de eigen regie van ouders bevorderen (Arbeiter & Toros, 2017). Dit

houdt in dat hulpverleners niet inspelen op de eigen kracht van ouders. Dit kan het ervaren van eigen regie mogelijk in de weg staan. Zeker omdat uit onderzoek blijkt dat families wel graag hebben dat professionals aansluiten bij hun eigen krachten.

Het zelf mogen beslissen tijdens zorgtrajecten blijkt voor kinderen ingewikkelder te zijn. In veel landen wordt er om deze reden dan ook aandacht besteed aan de rechten van ouders om invloed uit te oefenen op beslissingen met betrekking tot hun kind in de hulpverlening (Darlington, Healy, & Feeney, 2010). Uit onderzoek blijkt dat ouders een belangrijke rol hebben in het netwerk van hun kinderen (Ferguson, 2006; Goldfarb et al., 2010; Leeson, 2007). Tevens blijkt uit onderzoek dat kinderen sterk leunen op hun ouders tijdens het maken van beslissingen (Mårtenson & Fägerskiöld, 2008). Hoewel strikt genomen kinderen en jongeren de cliënten zijn in de jeugdhulpverlening, blijken ouders belangrijke mediators om de gewenste verandering voor elkaar te krijgen (Damen et al., 2017). Het is dus van belang dat bij de behandeling van een kind niet alleen het kind maar ook de ouder eigen regie kan ervaren (Dempsey & Dunst, 2004).

Ondanks het belang ouders te betrekken bij beslissingen en het feit dat ouders dit als belangrijk ervaren, blijkt één op de vijf ouders het gevoel te hebben hier niet bij betrokken te worden (Yin et al., 2012). Daarnaast blijkt uit het onderzoek van Metselaar et al. (2015) dat ouders of verzorgers van jeugdigen die niet thuis wonen, niet of nauwelijks betrokken worden bij de behandeling van hun kind. Uit onderzoek blijkt dat er veel verschillende factoren invloed hebben op het nemen van beslissingen en dus op eigenaarschap en kracht (Vuorenmaa et al., 2016). Daarom is het belangrijk hier nader onderzoek naar te doen.

Motivatie en contacten. Naast de kernelementen eigenaarschap en kracht (behorend bij eigen regie), zijn ook de elementen motivatie en contacten van belang om eigen regie te kunnen ervaren (Brink & van der Veen, 2013; Meinema, 2017). Motivatie blijkt echter een concept dat moeilijk te operationaliseren is (Deci & Ryan, 2008; Drieschner, Lammers, & van der Staak, 2004). In dit onderzoek gaat motivatie om het leven vanuit eigen waarden en overtuigingen (Meinema, 2017). Wanneer behandeling aansluit bij de waarden en overtuigingen van de cliënt, leidt dit mogelijk tot betere uitkomsten. Het gaat dus om datgene wat de cliënt en de ouders drijft om in actie te komen tijdens de behandeling. In de behandeling van kinderen speelt de ouder een grote rol in wie er participeert in de behandeling en op welke manier (Nock & Ferriter, 2005; Nock & Photos, 2006). Doordat ouders veel invloed lijken te hebben op de vormgeving van de

behandeling is het belangrijk de behandeling ook aan te laten sluiten op de normen en overtuigingen van de ouders.

Het element contacten gaat over het sociale netwerk van de cliënt (Brink & van der Veen, 2013; Meinema, 2017). Sociale contacten spelen een belangrijke rol in het ontdekken van de eigen kracht en het opbouwen van zelfvertrouwen om zelf beslissingen te maken (Ryan & Deci, 2000). Daarnaast is een sociaal netwerk van belang wanneer de cliënt het zelf even niet redt (Linders, 2010; Wessells, 2015). Bij de behandeling van kinderen is het sociale netwerk van het kind van belang. Er is echter nog weinig bekend over de specifieke elementen die hierin van belang zijn (Graves & Shelton, 2007). Wel is bekend dat ouders een belangrijke rol hebben (Ferguson, 2006; Goldfarb et al., 2010; Leeson, 2007).

Niveau eigen regie

Naast de verschillende kernelementen waaruit eigen regie bestaat, is het belangrijk te kijken naar de verschillende niveaus van eigen regie. Er blijken namelijk verschillende aspecten te zijn die in verband staan met het niveau van eigen regie. Zo zijn er relationele aspecten, die gaan over de relatie tussen hulpvrager en hulpverlener. Deze worden onder andere beschreven als het tonen van empathie en actief luisteren door de hulpverlener (Dempsey & Dunst, 2004). Tevens toont ander onderzoek het belang van een goede relatie tussen hulpvrager en -verlener aan (Blue-Banning, Summers, Frankland, Nelson, & Beegle, 2004). Naast relationele aspecten zijn er participatie-aspecten die in verband staan met het niveau van eigen regie. Dit zijn indicaties over de betrokkenheid van de hulpvrager bij activiteiten om zijn competenties te verbeteren en over de mate waarin hulpvrager en hulpverlener samen beslissingen nemen (Dempsey & Dunst, 2004).

Ondanks dat verschillende onderzoeken zich gericht hebben op eigen regie is er nog weinig bekend over de visie van ouders en professionals zelf met betrekking tot eigen regie in de praktijk. Dit onderzoek probeert een inzicht te geven in de visie van ouders en professionals op eigen regie door het beantwoorden van de volgende onderzoeksvragen: Hoe definiëren ouders en professionals eigen regie? Hoe wordt deze eigen regie in de praktijk ervaren door ouders en professionals bij de CJG's Noord-Veluwe? Wat zijn hierbij de helpende en belemmerende factoren?

Methode

Onderzoeksdesign

Het onderzoek heeft plaatsgevonden in de periode van begin februari 2019 tot en met half juni 2019, in opdracht van de Centra voor Jeugd en Gezin Noord-Veluwe. Het uitgevoerde onderzoek betreft een exploratief onderzoek. Gegevens zijn verzameld en geanalyseerd met als doel een verkenning te maken voor vervolgonderzoek. Verder is dit onderzoek kwalitatief van aard. Bij kwalitatief onderzoek ligt de nadruk niet op het verzamelen van kwantitatieve data en cijfers maar meer op het aanwijzen van belangrijke fenomenen (Van Landsheer, 't Hart, de Goede & van Dijk, 2010). Daarnaast wordt er in kwalitatief onderzoek aandacht besteed aan het inventariseren en het illustreren van deze fenomenen. Eigen regie kan gezien worden als een dergelijk fenomeen.

Populatie

Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de CJG's in de regio Noord-Veluwe. Omdat de wijze waarop eigen regie wordt bevorderd overal in het land verschillend wordt opgepakt (Q4C, z.d.), heeft het onderzoek enkel plaatsgevonden bij professionals die werkzaam zijn bij CJG's Noord-Veluwe en ouders die woonachtig in de regio Noord-Veluwe.

De steekproef bestaat uit vijf professionals en vijf ouders (zie bijlage 1). Vanwege de beperkte tijd is de keuze gemaakt om slechts vijf professionals en vijf ouders te interviewen. De groep ouders bestaat uit één vader en vier moeders. Deze ouders zijn benaderd omdat zij allen één of meerdere kinderen hebben in de leeftijdscategorie 0 tot 23 jaar. Twee van de vijf geïnterviewde ouders hebben ook kinderen boven de achttien jaar. Één van de geïnterviewde ouders heeft enkel kinderen boven de achttien jaar. De leeftijdsgroep 0 tot 23 jaar is tevens de doelgroep waar de CJG's mee werken. Om te kunnen controleren of alle aspecten van het onderzochte fenomeen, in dit geval dus eigen regie, voldoende tot uitdrukking komen in het onderzoek, zijn professionals betrokken bij dit onderzoek (Van Landsheer, 't Hart, de Goede & van Dijk, 2010). Van de vijf professionals zijn er twee werkzaam als orthopedagoog en drie als jeugd- en gezinswerker.

De steekproef van de ouders en professionals is getrokken op basis van zelfselectie (Neuman, 2014; Van Landsheer, 't Hart, de Goede & van Dijk, 2010). Hier is voor gekozen omdat het binnen het bestek van dit onderzoek onmogelijk is alle ouders en professionals in de regio Noord-Veluwe mee te nemen in het onderzoek. Zelfselectie houdt bij dit onderzoek in dat

de ouders die bij de vaccinatieronde in Elburg (op 1 april 2019) of in Ermelo (op 16 april 2019) de vragenlijst over eigen regie hebben ingevuld, zijn benaderd met de vraag of ze mee willen doen aan een diepte-interview. Daarnaast zijn er ouders benaderd via de mail door een professional betrokken bij het CJG.

Procedure

Dit onderzoek is uitgevoerd middels semi-gestructureerde interviews en een semi-gestructureerde focusgroep. In semi-gestructureerde interviews wordt steeds dezelfde structuur gebruikt en worden dezelfde onderwerpen uitgevraagd (De Kinder, Van Vaerenbergh & Vanhoomissen, 2009). Daarnaast is er in een dergelijk interview ruimte voor de respondent om aan te vullen wat hij/zij nodig acht te vermelden. Dit is van belang omdat huidig onderzoek inzicht wil krijgen in de meningen en ervaringen van respondenten. Een semi-gestructureerd interview biedt hier dan ook ruimte voor.

Verder is ervoor gekozen om een semi-gestructureerde focusgroep te houden met professionals werkzaam bij de CJG's in de regio Noord-Veluwe. Binnen dit onderzoek is het de bedoeling om de meningen van professionals binnen het CJG Noord-Veluwe te achterhalen. Een focusgroep is een methode die hier uiterst geschikt voor is (Boendermaker, Schippers, & Schuling, 2001). In een focusgroep worden mensen niet één op één bevraagd maar gaan de deelnemers met elkaar in gesprek. Deze interactie moedigt mogelijk aan tot nieuwe ideeën die in een individueel interview niet tot ontwikkeling zouden zijn gekomen.

Tijdens de voorbereiding en uitvoering van het onderzoek is er rekening gehouden met de privacy van de participanten. Zo hebben de respondenten voorafgaand aan het interview en de focusgroep een toestemmingsbrief ondertekend waarin uitgelegd werd wat het doel is van het onderzoek en wat er met de gegevens gebeurt (zie bijlage 4). Bij de respondenten die telefonisch zijn benaderd is de toestemmingsbrief per mail gestuurd.

Vanwege praktische overwegingen is ervoor gekozen om de ouders uit Elburg telefonisch te interviewen. De ouders uit Ermelo en Harderwijk zijn geïnterviewd middels een face-to-face interview. Deze face-to-face interviews zijn gedaan bij de ouders thuis. De professionals zijn via hun werk-email benaderd met de vraag of zij mee wilden doen aan een focusgroep. Vanwege de praktische haalbaarheid is er voor gekozen om twee professionals telefonisch te interviewen, de andere drie professionals hebben deelgenomen aan de focusgroep. De focusgroep heeft

plaatsgevonden op een CJG locatie in de regio Noord-Veluwe. De ouders en professionals hebben allen meegedaan op vrijwillige basis, zij kregen hier geen vergoeding voor.

De interviews en focusgroep zijn vormgegeven aan de hand van een topiclijst, die gebaseerd is op de literatuur (Brink & van der Veen, 2013; Meinema, 2017; Verkooijen, 2010). Op deze manier zijn bij alle respondenten dezelfde onderwerpen uitgevraagd, en wordt de betrouwbaarheid van het onderzoek vergroot. De interviews duurden ongeveer drie kwartier, de focusgroep ongeveer één uur (zie bijlage 2). De semi-gestructureerde interviews en de focusgroep zijn als verbatim transcripts uitgewerkt. Tevens zijn de verbatim transcripts toegestuurd naar de desbetreffende respondenten, zodat zij kunnen aangeven of de informatie correct is (Boeije, 2005). Dit toetst de validiteit van de waarneming.

Data-analyse

Vervolgens zijn de interviews met behulp van computersoftware Nvivo geanalyseerd. De data is open gecodeerd (Boeije, 2005). Op deze manier wordt er een overzicht gecreëerd van alle kwalitatieve data die verzameld is en ontstaat er een codeboom. Vervolgens is de data axiaal gecodeerd. Dit houdt in dat de codeboom opnieuw is gestructureerd en dat bij elkaar passende codes zijn geclusterd (zie bijlage 3). Als laatste is er selectief gecodeerd (Boeije, 2005). Aan de hand van de verschillende hoofd- en subthema's zijn er conclusies getrokken.

Om de interne validiteit van dit onderzoek te verhogen hebben de onderzoekers onafhankelijk van elkaar open gecodeerd en is de codering besproken. Vervolgens hebben de onderzoekers samen axiaal gecodeerd. Daarnaast wordt de interne validiteit in dit onderzoek gewaarborgd doordat de topiclijst gebaseerd is op de geraadpleegde wetenschappelijke literatuur over eigen regievoering (Brink & van der Veen, 2013; Meinema, 2017).

Het onderzoek heeft niet de intentie om een hoge externe validiteit (en dus de generaliseerbaarheid) na te streven. Dit omdat het onderzoek antwoord geeft op een specifieke vraag van een specifieke organisatie (Van Landsheer, 't Hart, de Goede & van Dijk, 2010).

Resultaten

Allereerst zal hier worden besproken hoe ouders en professionals eigen regie definiëren, gevolgd door de ervaringen met eigen regie met de daarbij bevorderende en belemmerende factoren. Alle thema's zijn weergegeven op kracht van de analyse.

Definitie Eigen Regie

Bij het definiëren van eigen regie komen de volgende thema's aan bod: zelf bepalen, zelf beslissen en ondersteuning.

Zelf bepalen. Zowel het merendeel van de ouders als de professionals definiëren eigen regie als volgt: het zelf mogen bepalen van de zorg rondom hun/een kind. Ouders bedoelen met zelf bepalen dat ouders zelf een plan mogen bedenken voor de zorg van hun kind. Daarnaast bedoelen zij dat ouders zelf bepalen welke hulpmiddelen ingezet gaan worden en dat er ook daadwerkelijk naar de wensen van ouders geluisterd wordt door de betrokken professionals.

“Dat ik zelf bepaal hoe ik mijn regels hanteer en hoe ik mijn kinderen opvoed (...), maar dat ik vooral zelf beslis en bepaal wat ik doe” (O5).

Verder werd door alle professionals extra benadrukt dat ouders zelf de kans moeten krijgen te bedenken en te bepalen wat goede zorg is voor hun kind.

“Dat jij degene bent als ouder die bepaalt, bedenkt en uitvoert wat er met je kind zou moeten gebeuren” (P3).

Zelf beslissen. Bij alle ouders en vrijwel alle professionals kwam naar voren dat naast zelf bepalen, ook zelf beslissen over de zorg voor het kind een belangrijk element is van eigen regie. Hiermee wordt bedoeld dat ouders het laatste woord hebben over welke hulp(middelen) er ingezet gaan worden voor hun kind. Het merendeel van de professionals rapporteerde dat de beslissing over het zorgtraject, en daardoor de eigen regie, in hun ogen bij voorkeur bij de ouder blijft. Overige professionals gaven dit overigens niet zo expliciet aan.

Ondersteuning. Tenslotte kwam uit de interviews met ouders en professionals naar voren dat eigen regie niet betekent dat ouders het allemaal maar alleen moeten doen. Dit wijst erop dat zowel de ouders zelf, als de geïnterviewde professionals vinden dat ouders er niet alleen voor hoeven staan. Zij kunnen en mogen ondersteund worden door het formele en informele netwerk, en zijn dan alsnog in staat eigen regie te ervaren. Enkele ouders en de professionals benoemden dit expliciet. Bij de overige ouders en professionals kwam dit, hetzij meer impliciet, eveneens aan de orde.

“Je hebt toch wel een soort gedeelde zorg, op dat moment voor je kinderen. Je hoeft het dan niet allemaal alleen te doen” (O1).

Verder gaven alle professionals aan dat zij in hun rol met name ondersteunend zijn in de opvoeding. Zij vinden het wenselijk dat ouders eerst hulp zoeken in het informele netwerk. Mocht dit niet lukken, dan kunnen ouders met hun hulpvraag terecht bij het CJG. Op deze manier

proberen de professionals de regie graag bij de ouders laten. Dit omdat de ouders uiteindelijk degenen zijn die de zorg voor hun kind moeten oppakken.

“Daar waar je er niet uitkomt kun je hulp vragen aan het liefst eerst je netwerk en dan een CJG-medewerker” (P3).

Ervaren eigen regie

In het volgende stuk wordt besproken hoe ouders en professionals eigen regie ervaren binnen de CJG's Noord-Veluwe. Dit wordt gedaan door de vier kernelementen van eigen regie te behandelen: eigenaarschap, contacten, motivatie en kracht. Deze kernelementen zijn in de interviews expliciet uitgevraagd in de context van het ervaren van eigen regie. Daarnaast worden hier de helpende en belemmerende factoren voor eigen regie besproken.

Ervaren eigenaarschap. Het merendeel van de geïnterviewde ouders en vrijwel alle professionals gaven aan positieve ervaringen te hebben bij de CJG's Noord-Veluwe met betrekking tot eigenaarschap. Zo vertelde het merendeel van de ouders dat zij de zorg voor hun kind zelf mochten bepalen en vormgeven gedurende het hulptraject van het CJG. Daarnaast gaven alle ouders aan dat in de praktijk de ouder uiteindelijk beslist over de zorg van het kind. Professionals beaamden dit en zeiden hierover dat de verantwoordelijkheid (en dus het bepalen en beslissen) over het zorgtraject van het kind in principe bij ouders ligt. Beiden partijen benoemden dan ook dat ‘de ouders laten beslissen’ een grote bijdrage levert aan het ervaren van eigen regie.

Daarnaast gaf meer dan de helft van de ouders aan ervaren te hebben dat het CJG mee wil denken wanneer zij een zorgvraag hebben. Zij vonden tevens dat het CJG ouders ondersteunt, maar dat zij zich altijd eigenaar blijven voelen over hun hulpvraag.

“Ik vond het fijn dat dingen voor mij op een rijtje gezet werden om overzicht te krijgen zodat je een goede beslissing kon nemen, dus een soort ondersteuning om je beslissing te kunnen nemen” (O1).

Alle professionals zeiden hierover dat zij inderdaad ernaar streven ondersteunend te zijn en te helpen waar nodig.

Vrijwel alle ouders rapporteerden als helpende factoren voor het ervaren van eigen regie tijdens contact met het CJG: ouders serieus nemen en daadwerkelijk luisteren naar de hulpvraag van ouders.

“In ieder geval ouders het gevoel geven dat ze gehoord worden. Dat is belangrijk” (O5).

Verder benadrukten alle professionals dat het eigenaarschap van ouders anders wordt wanneer de veiligheid van het kind in gevaar is. In een dergelijke situatie zal overigens wel altijd geprobeerd

worden het eigenaarschap zoveel mogelijk bij ouders te houden. Daarbij staan echter altijd wel veiligheid, gezondheid en ontwikkeling van het kind voorop.

“Dan heb je het er wel met ouders over of zij nog capabel zijn om de besluiten voor het kind te nemen. En uiteindelijk is dat via een eigen kracht conferentie, waar het netwerk bij is ingezet. (...) En pas als dat ook niet meer toereikend is, ga je met elkaar in conclaaf en moet dat dan besproken worden bij de beschermingstafel. En daar wordt dan een, een beslissing genomen. Ook weer in overleg met ouders hoe het verder moet. En dan komt er vaak een raadsonderzoek en dan komt er ook een OTS of een andere maatregel” (P3).

Enkele ouders gaven aan minder positieve ervaringen te hebben wanneer het ging om het ervaren van eigenaarschap binnen de CJG's Noord-Veluwe. Zij vertelden echter dat dit vrijwel altijd te maken had met wet- en regelgeving en niet zozeer met het handelen van het CJG zelf. Met wet- en regelgeving bedoelt men algemeen geldende regels omtrent zorgbudgetten, verantwoording van uren en andere vergelijkbare zaken. Ouders ervoeren, met name bij hun jongvolwassen kinderen (net boven de achttien), hierdoor belemmerd te worden. Dit heeft te maken met het feit dat wanneer de achttienjarige leeftijd bereikt wordt, de zorg voor deze kinderen wordt overgenomen door een ander zorgsysteem. Ouders hebben benoemd bij deze overgang minder eigen regie te ervaren. Tevens werden samenwerkingsverbanden tussen zorgverleners en het CJG benoemd als mogelijke belemmering voor eigen regie.

“Ik wil heel graag met die zorgverleenster in zee, want dat is de beste die bij mijn kind past en het CJG zegt, nee hoor, die past niet binnen het budget of die hebben geen contract met ons (...). Nou dan ga je al met je eigen regie” (O3).

Professionals waren hierin echter genuanceerder. Een professional benoemde dat in goed overleg met alle partijen er vaak meer mogelijk is dan ouders in eerste instantie denken. Verschillende ouders benoemden nog andere belemmerende factoren voor het ervaren van eigenaarschap door ouders. Dit zijn: niet op één lijn zitten met de professional, voorbijgaan aan de ouders en ouders dwingen. Deze factoren hebben de ouders niet verder toegelicht.

Vrijwel alle professionals gaven aan dat met name de netwerkpartners (andere instellingen waar de CJG's mee samenwerken) de eigen regie van ouders belemmeren. Dit gebeurt volgens hen op verschillende manieren. Zo benoemde een professional, al lange tijd werkzaam bij het CJG, dat een hulpvraag niet verder opgepakt werd omdat deze niet passend was bij het CJG. Ten tweede rapporteerde het merendeel van de professionals dat er zorginstellingen zijn die hun taken (te) spoedig overdragen aan het CJG. Doordat er dan vaak weinig tot geen rekening wordt gehouden met de situatie van ouders wordt dit gezien als belemmerend voor het

ervaren van eigen regie. Als laatste noemde het merendeel van de professionals dat ouders geneigd zijn te denken dat de professional de hulpvraag wel op zal lossen. Daarnaast werd door meer dan de helft van de professionals genoemd dat er ook vanuit de hulpverlening nog vaak gedacht wordt dat zij het moeten oplossen in plaats van de ouders. Wanneer dit gebeurt voelen ouders zich mogelijk niet meer verantwoordelijk voor hun eigen hulpvraag waardoor de regie van de ouders wordt weggenomen. De meerderheid van de professionals gaf hierbij dan ook expliciet aan verantwoordelijkheid te missen in de definitie van eigen regie.

Ervaren inzet sociale contacten. Naast het ervaren van eigenaarschap is aan ouders en professionals gevraagd hoe zij het ervaren om het sociale netwerk in te zetten bij een hulpvraag, en hoe zij dit ervaren met betrekking tot het CJG. Het merendeel van de ouders en de professionals gaf aan ervaren te hebben dat deze inzet helpend kan zijn bij de zorg voor kinderen. Dit omdat de sociale contacten vaak dicht bij het gezin staan en het gezin goed kennen. Enkele ouders gaven aan het sociale netwerk vrijwel nooit in te zetten omdat zij geen problematiek ervaren.

Ondanks het feit echter dat ouders en professionals aangaven dat het sociale netwerk helpend kan zijn, benadrukte het merendeel van beide groepen dat het inzetten van het sociale netwerk niet altijd haalbaar is. Zo duiden ouders erop dat problematiek soms te complex, of te veel een privéaangelegenheid was. Daarbij vonden zij het inzetten van het sociale netwerk niet altijd haalbaar.

“... maar soms kan een sociaal netwerk dat niet opvangen omdat het te ingewikkeld is en te zwaar”
(O1).

Daarnaast rapporteerden enkele professionals dat het inzetten van het netwerk voor veel ouders nog niet vanzelfsprekend is. Zij verklaarden dit onder meer door aanwezigheid van schaamte bij ouders en angst om anderen om hulp te vragen.

“Mijn ervaring is dat, dat niet altijd even makkelijk gebeurt (...) dan hang je de vuile was niet buiten. Andere mensen mogen niet weten dat jij een probleem hebt” (P1).

Overige professionals benoemden geen belemmerende factoren met betrekking tot het inzetten van het sociale netwerk.

Ouders benoemden met name dat het sociale netwerk helpend kan zijn voor de hulpverlening in het algemeen. Professionals daarentegen benoemden expliciet dat het inzetten van het sociale netwerk zien als een positieve bijdrage aan het vergroten van eigen regie bij ouders.

Ervaren motivatie. Naast het ervaren van eigenaarschap en het inzetten van het sociale netwerk is aan ouders gevraagd wat hen motiveert in de zorg voor hun kinderen. Daarbij is ook gevraagd hoe dit overeenkomt met het handelen van het CJG. Tevens is aan professionals gevraagd hoe zij deze motivatie van ouders terugzien tijdens de contactmomenten bij het CJG.

De meeste ouders gaven aan dat zij het liefst willen dat hun kinderen gelukkig opgroeien, gezond zijn en dat ze goed in hun vel zitten. De overige ouders gaven aan dat zij het belangrijk vinden dat de kinderen de wereld om hen heen begrijpen en zich hierin thuis voelen. Vanuit deze motivatie schetste het merendeel van de ouders dan ook te willen vechten om dit voor elkaar te krijgen. Enkele ouders geven echter aan dat ouders niet gedwongen kunnen en mogen worden om de zorg voor hun kind op te pakken. Hiermee wordt bedoeld dat ouders degenen zijn die verder moeten met de zorg voor hun kind en dat de rol van de professional ondersteunend is.

“En euhm, ook al zou je het als CJG medewerker niet met hun eens zijn, als nog zijn het de ouders die het moeten gaan doen. Dus dan moet je proberen hen toch mee te krijgen met jou en niet, dat kan niet op een dwingende manier” (O2).

Het merendeel van de professionals heeft dit daadwerkelijk ervaren in de praktijk. Zij stellen dan ook dat de hulpvraag (en daarmee ook de regie) overnemen van ouders, zorgt voor een afname van motivatie bij ouders.

“Als je als hulpverlening heel erg gaat zeggen: dit en dit en dit moet je gaan doen. En dan gaat de motivatie ook weg” (P5).

Overige ouders en professionals hebben hier niets over genoemd.

Verder vertelden enkele ouders daadwerkelijk ervaren te hebben dat het CJG pogingen ondernam om ouders extra te motiveren in de zorg voor de kinderen. Het CJG deed dit bijvoorbeeld door te benoemen wat er goed ging in de zorg voor de kinderen, of door aan te bieden wat er nog extra mogelijk was in de zorg voor de kinderen. Enkele van de geïnterviewde professionals gaf tevens aan dit daadwerkelijk te doen in de praktijk.

Tenslotte gaf het merendeel van de professionals expliciet aan te hebben ervaren dat motivatie een basisvoorwaarde is voor het succesvol starten en uitvoeren van hulpverlening.

“Zonder motivatie komt hulpverlening niet van de grond. Nooit” (P4).

Enkele professionals benadrukten dan ook dat het belangrijk is om de belangen van de ouders te blijven spiegelen. Daarnaast gaven zij aan dat het ouders kan helpen om gemotiveerd te blijven wanneer in de hulpverlening continu de dialoog met ouders wordt aangegaan. Daarbij is het eveneens van belang dat ervoor gezorgd wordt dat het kind centraal blijft staan.

“Wat daarin belangrijk is, is dat je het kind centraal zet. Je wilt allemaal dat het goed gaat met het kind. En als ouders die intentie bij jou voelen en weten. Dan heb je wel een basis” (P3).

Ervaren inzet eigen kracht. Als laatste is er gevraagd aan ouders hoe zij ervaren dat hun kracht wordt ingezet wanneer het gaat om de hulpverlening bij het CJG Noord-Veluwe. Aan professionals is gevraagd hoe zij daadwerkelijk de eigen kracht van ouders inzetten in de praktijk. Het merendeel van de ouders gaf aan niet te weten hoe dit wordt ingezet bij het CJG. Enkele ouders lieten in het interview weten vrijwel alles zelf te regelen rondom de zorg voor hun kinderen, dus dat er op die manier door het CJG wordt ingezet op hun eigen kracht. De overige ouders gaven aan dat het CJG kan helpen het overzicht te bewaken in moeilijke situaties, en helpt door erop te wijzen wat er wel goed gaat. Hierdoor kan bij ouders weer duidelijk worden waar hun krachten zitten en kunnen zaken opnieuw of doorgaand opgepakt worden.

“Dat ik te horen kreeg, nou. Maar dat doe je goed of andere hele positieve dingen” (O1).

Enkele ouders lieten weten dat daadwerkelijk goed luisteren naar de hulpvraag van de ouder (door de hulpverlener) en de ouder het gevoel geven gehoord te worden, kan helpen de ouder in zijn of haar kracht te zetten.

“In ieder geval ouders het gevoel geven dat ze gehoord worden. Dat is belangrijk” (O5).

De overige geïnterviewde ouders beschreven geen helpende of belemmerende factoren met betrekking tot het element kracht.

Vrijwel alle geïnterviewde professionals noemden dat ouders de expert zijn over hun eigen kind. Hiermee wordt bedoeld dat specifieke expertise wordt gezien als een kracht van ouders. Professionals lieten dan ook weten dat zij het belangrijk vinden om dit als professional te herkennen en te erkennen. Daarnaast rapporteerde het merendeel van de professionals ervaren te hebben dat het tonen van respect en de ouder te zien als een gelijkwaardige gesprekspartner, kan helpen de ouder in zijn kracht te zetten. Hiermee bedoelden zij dat ouders en professionals op gelijke voet dienen te staan en dat de professional niet superieur is aan de ouders. Dit proberen de professionals tot uiting te laten komen door veel vragen te stellen aan de ouders, waardoor de ouders de leiding krijgen tijdens contactmomenten en dat de ouders dan ook zo ervaren. De overige professionals deelden geen ervaringen op dit gebied.

Conclusie & Discussie

Conclusie

In dit onderzoek is gezocht naar een antwoord op de volgende vragen: *Hoe definiëren ouders en professionals eigen regie? Hoe wordt deze eigen regie in de praktijk ervaren door ouders en*

professionals bij het CJG-Noord-Veluwe? Wat zijn hierbij de helpende en belemmerende factoren? Hiervoor is een kwalitatief onderzoek uitgevoerd onder een groep ouders en een groep professionals die allen betrokken zijn bij het CJG Noord-Veluwe.

Op basis van de onderzoeksresultaten kan gesteld worden dat zowel de geïnterviewde ouders als de professionals eigenaarschap beschouwen als het belangrijkste onderdeel van de door ons opgestelde kernwaarden in de definitie van eigen regie. Hierbij zijn vooral zelf beslissen en zelf bepalen als meest belangrijke elementen genoemd. Tevens is door zowel ouders als professionals genoemd dat eigen regie niet betekent dat je er als ouder alleen voor staat. Hulpvragen in het informele en formele netwerk worden dan ook genoemd als zeer wenselijk. Tenslotte is door meer dan de helft van de professionals benoemd dat zij de rol van verantwoordelijkheid missen in de definitie van eigen regie.

De geïnterviewde ouders uit de regio Noord-Veluwe ervaren eigen regie als het zelf kunnen beslissen en bepalen in de zorg en de opvoeding voor hun kinderen. Zij ervaren dat hulpverleners van de CJG's Noord-Veluwe hierbij een positieve, ondersteunende rol hebben. De ervaringen van geïnterviewde professionals van de CJG's Noord-Veluwe onderschrijven dit. Zij gaven aan bewust op verschillende manieren te werken aan het bevorderen van eigen regie bij ouders. Verder hebben beide partijen ervaren dat er met name bij het inzet van het sociale netwerk nog winst te behalen is. Dit omdat de inzet van het sociale netwerk niet altijd haalbaar blijkt te zijn. Tevens lijkt er bij ouders nog een taboe te rusten op hulp vragen binnen het informele netwerk.

Helpende factoren voor eigen regie, benoemd door zowel de geïnterviewde ouders als professionals, zijn als volgt: Ouders als leidraad nemen tijdens behandeling van hun hulpvraag, naar de ouders luisteren en hen serieus nemen. De voornaamste belemmerende factor is volgens ouders landelijke wet- en regelgeving, en dus niet de werkwijze van het CJG. Volgens professionals zijn echter de netwerkpartners de voornaamste belemmerende factor voor eigen regie bij ouders.

Discussie

In het huidige onderzoek is er op verschillende manieren geprobeerd de betrouwbaarheid te waarborgen. Zo zijn alle interviews en tevens de focusgroep uitgevraagd aan de hand van een topiclijst. Hierdoor zijn overal dezelfde onderwerpen uitgevraagd. Verder zijn er verschillende informanten, namelijk ouders en professionals, betrokken bij dit onderzoek. Als laatste zijn

verschillende onderzoeksmethoden (interviews en focusgroep) gebruikt om antwoord te krijgen op de onderzoeksvragen.

Echter, een kanttekening is dat de onderzoekers voor het eerst kwalitatief onderzoek hebben gedaan. Hierdoor zijn mogelijk onderwerpen niet voldoende uitgediept of is er onvoldoende doorgevraagd tijdens de interviews. Een voorbeeld is dat het begrip motivatie moeilijk te operationaliseren is (Deci & Ryan, 2008; Drieschner, Lammers, & van der Staak, 2004). In de interviews bleek dat ouders de vragen over motivatie inderdaad lastig vonden, wat mogelijk kan komen door de operationalisatie van de onderzoekers. Wenselijk is dan ook om het huidige onderzoek nogmaals te herhalen door onderzoekers die meer ervaren zijn met het doen van kwalitatief onderzoek. Daarnaast omvat de steekproef met name hoogopgeleide ouders en zijn alle professionals werkzaam in de jeugdhulpverlening. Een vervolgonderzoek gericht op een meer diverse steekproef in de regio Noord-Veluwe is dan ook aan te raden.

De resultaten van het huidige onderzoek zijn door de onderzoekers onafhankelijk geanalyseerd. Vervolgens zijn de uitkomsten van deze analyses gezamenlijk besproken. De transcripten van deze interviews en focusgroep zijn ter controle naar de respondenten gestuurd. Hierdoor konden zij nagaan of de gerapporteerde informatie juist geïnterpreteerd was. Dit draagt bij aan de validiteit van het onderzoek.

Verder is door de respondenten duidelijk te maken dat hun anonimiteit gewaarborgd is, geprobeerd het geven van sociaal wenselijke antwoorden te vermijden. Sociaal wenselijke antwoorden dragen mogelijk negatief bij aan de interne validiteit van het onderzoek. In een vervolgonderzoek zou hier nog meer waarborg gecreëerd kunnen worden door de resultaten te toetsen aan een vragenlijst.

Een kanttekening die te plaatsen is bij de validiteit van het huidige onderzoek is de kleine steekproef. Gezien de geringe omvang van de steekproef en de specifieke benadering van eigen regie door het CJG Noord-Veluwe kunnen deze onderzoeksresultaten niet of moeilijk gegeneraliseerd worden naar andere CJG's in Nederland. Een grotere externe validiteit van dergelijk onderzoek kan worden bereikt door een grotere en meer diverse populatie van zowel ouders als professionals mee te nemen in vervolgonderzoek, en door een meer generieke benadering van het begrip eigen regie na te streven.

De thema's die naar voren kwamen in de antwoorden op de vraag 'wat hoort bij de definitie van eigen regie?' komen grotendeels overeen met de thema's passend bij de definitie

van eigen regie uit de literatuur (Brink & van der Veen, 2013; Meinema, 2017). Zo zijn zelf bepalen en zelf beslissen onderdelen van eigenaarschap. Verder zou ondersteuning tevens gezien kunnen worden als een onderdeel van contacten.

De resultaten uit dit onderzoek sluiten ten dele aan bij de geraadpleegde literatuur. Zo blijkt uit deze studie dat ouders en professionals het belangrijk vinden dat ouders zelf mogen bepalen en zelf mogen beslissen in zaken rondom de zorg van hun kind. Dit sluit aan bij de bevindingen in het onderzoek van Yin et al. (2012). Hierin wordt beschreven dat ouders het belangrijk vinden betrokken te worden bij dergelijke beslissingen. Geïnterviewde professionals in het huidige onderzoek benadrukten echter wel dat de mate van eigen regie anders kan zijn wanneer de veiligheid van het kind in gevaar is. De bevinding dat ouders zelf mogen beslissen is in tegenspraak met het onderzoek van Edwards & Elwyn (2006), die stelden dat in de huidige praktijk uiteindelijke beslissingen vaak bij de professional blijven liggen. Gezien het publicatiejaar van dit onderzoek, zijn de resultaten van het desbetreffende onderzoek mogelijk achterhaald. Het is echter ook mogelijk dat door de kleine omvang van de steekproef de mensen die negatieve ervaringen hebben niet betrokken zijn bij dit onderzoek, waardoor er mogelijk een eenzijdig beeld is ontstaan.

Het tonen van empathie en actief luisteren door de hulpverlener staan in verband met het niveau van eigen regie (Dempsey & Dunst, 2004). Het huidige onderzoek lijkt dit te ondersteunen, aangezien zowel ouders als professionals het luisteren naar de ouder als belangrijke helpende factor benoemden. Daarnaast gaven ouders en professionals aan dat het inzetten van de sociale contacten helpend kan zijn voor het gezin, dit wordt ondersteund door de literatuur (Vuorenmaa et al., 2016). Ouders en professionals benoemden hierbij ook dat er belemmeringen kunnen zijn, waardoor het sociale netwerk niet ingezet kan worden, ook dit komt overeen met eerder onderzoek van Huber, Joanknecht en Metze (2013).

De meerderheid van de professionals benoemde dat de kernwaarde verantwoordelijkheid ontbreekt in de definitie van eigen regie zoals deze in dit onderzoek is uitgewerkt. Dit is tevens door de ouders impliciet benoemd in de interviews. Voor verder inzicht in de samenhang van verantwoordelijkheid en eigen regie verwezen de professionals naar het boek 'De Nieuwe Route' (Sieggers, 2016). De kans is groot dat wanneer de zorg de regie van de cliënt overneemt, de cliënt ook de verantwoordelijkheid niet wil dragen, omdat hij niet zelf kan bepalen. Echter vindt een cliënt het vaak aanvaardbaar om de verantwoordelijkheid te krijgen, mits de cliënt ook zelf de de

regie en daarmee eigenaarschap krijgt (Siegers, 2016). Het is dus raadzaam dat de CJG's bij verdere implementatie van eigen regie grondig onderzoek te doen naar hoe ouders daadwerkelijk eigenaar van hun hulpvraag blijven en daarmee ook verantwoordelijkheid behouden.

Uit de resultaten blijkt dat het CJG goed investeert in eigen regie. Echter, een probleem dat enkele ouders hebben gesignaleerd is dat het CJG in de praktijk de ouders ondersteunt totdat de kinderen achttien jaar zijn in plaats van 23 jaar. Wanneer kinderen volwassen zijn, vallen zij niet meer onder de Jeugdwet en dus niet meer onder de zorg van het CJG. Hun zorgvraag wordt dan overgenomen door een ander zorgsysteem, namelijk wet maatschappelijke ondersteuning. Aanvullend vervolgonderzoek naar het ervaren van eigen regie en de hierin helpende en belemmerende factoren bij ouders van volwassen kinderen (met betrekking tot jeugdzorg) is dan ook zeer wenselijk. Dit omdat hier mogelijk in de praktijk veel verbetering te bewerkstelligen is.

Dat deze conclusie verder reikt dan enkel dit kleinschalig kwalitatief onderzoek blijkt tevens uit een recent onderzoeksrapport dat is uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (Niessen & van der Vegt, 2018). Hierin wordt eveneens benadrukt dat het veelal problematisch is dat jeugdhulp eindigt zodra kinderen achttien worden.

Literatuur

- Arbeiter, E., & Toros, K. (2017). Participatory discourse: Engagement in the context of child protection assessment practices from the perspectives of child protection workers, parents and children. *Children and Youth Services Review*, 74, 17-27.
doi:10.1016/j.childyouth.2017.01.020
- Bakker, J., Deddens, R., Dulfer, H., Hoogland, J., Hoeve, van J., Kolder, M., ... Vlist, van der P. (2013). *Eigen regie als basis*. Visiedocument initiatiefgroep Eigen Regie. Geraadpleegd op 14 maart 2019, van <https://coalitievoorinclusie.nl/wp-content/uploads/2017/10/eigenregiealsbasis.pdf>
- Barry, M. J., & Edgman-Levitan, S. (2012). Shared Decision Making — The pinnacle of Patient-Centered Care. *New England Journal of Medicine*, 366(9), 780–781.
doi:10.1056/nejmp1109283
- Blue-Banning, M., Summers, J. A., Frankland, H. C., Nelson, L. L., & Beegle, G. (2004). Dimensions of family and professional partnerships: Constructive guidelines for collaboration. *Exceptional Children*, 70(2), 167-184. doi:10.1177/001440290407000203
- Boeije, H. (2005). *Analyseren in kwalitatief onderzoek: Denken en doen*. Amsterdam, Nederland: Boom onderwijs.
- Boendermaker, P. M., Schippers, M. E., & Schuling, J. (2014). Men neme tien deelnemers en een moderator ... Het recept voor het uitvoeren van focusgroeponderzoek. *Tijdschrift voor Medisch Onderwijs*, 20(4), 1-6. doi:10.1007/BF03056518
- Brink, C. & van der Veen. (2013). *Zelf regie, eigen kracht, zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid: De begrippen ontward*. Stichting Movisie. Geraadpleegd 6 maart 2019, van <https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/publication-attachment/Kennisdossier%205%20Zelfregie%20eigen%20kracht%20zelfredzaamheid%20en%20eigen%20verantwoordelijkheid%20%5BMOV-1421737-0.1%5D.pdf>
- Brink, C., Lucassen, A., Middelaar, M., & Poll, A. (2013). *Methoden en instrumenten zelfregie: Voor ondersteuning van mensen in kwetsbare situaties*. Stichting Movisie. Geraadpleegd op 14 maart 2019, van <https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/publication-attachment/Methoden-en-instrumenten-zelfregie%20%5BMOV-1924484-0.2%5D.pdf>

- Chandola, T., Kuper, H., Singh-Manoux, A., Bartley, M., & Marmot, M. (2004). The effect of control at home on CHD events in the Whitehall II study: Gender differences in psychosocial domestic pathways to social inequalities in CHD. *Social Science & Medicine*, 58(8), 1501-1509. doi:10.1016/s0277-9536(03)00352-6
- Couët, N., Desroches, S., Robitaille, H., Vaillancourt, H., Leblanc, A., Turcotte, S., ... & Légaré, F. (2015). Assessments of the extent to which health-care providers involve patients in decision making: A systematic review of studies using the OPTION instrument. *Health Expectations*, 18(4), 542-561. doi:10.1111/hex.12054
- Damen, H., Veerman, J. W., Vermulst, A. A., Nieuwhoff, R., de Meyer, R. E., & Scholte, R. H. (2017). Parental empowerment: Construct validity and reliability of a Dutch empowerment questionnaire (EMPO). *Journal of Child and Family Studies*, 26(2), 424-436. doi:10.1007/s10826-016-0568-5
- Darlington, Y., Healy, K., & Feeney, J. A. (2010). Challenges in implementing participatory practice in child protection: A contingency approach. *Children and Youth Services Review*, 32(7), 1020-1027. doi:10.1016/j.childyouth.2010.03.030
- De Kinder, G., Van Vaerenbergh, G., & Vanhoomissen, T. (2009). Psychologische vragen die leven bij basisschoolleerlingen tussen tien en twaalf jaar. *Kind en Adolescent*, 30(2), 82-94.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2008). Facilitating optimal motivation and psychological well-being across life's domains. *Canadian Psychology/Psychologie Canadienne*, 49(1), 14-23. doi:10.1037/0708-5591.49.3.262
- Dempsey, I., & Dunst, C. J. (2004). Helpgiving styles and parent empowerment in families with a young child with a disability. *Journal of Intellectual & Developmental Disability*, 29(1), 40-51. doi:10.1080/13668250410001662874
- Drieschner, K. H., Lammers, S. M. M., & van der Staak, C. P. F. (2004). Treatment motivation: An attempt for clarification of an ambiguous concept. *Clinical Psychology Review*, 23(8), 1115-1137. doi:10.1016/j.cpr.2003.09.003
- Edwards, A., & Elwyn, G. (2006). Inside the black box of shared decision making: distinguishing between the process of involvement and who makes the decision. *Health Expectations*, 9(4), 307-320. doi:10.1111/j.1369-7625.2006.00401.x
- Ferguson, K. M. (2006). Social capital and children's wellbeing: A critical synthesis of the

- international social capital literature: Social capital and children's wellbeing. *International Journal of Social Welfare*, 15(1), 2–18.
doi:10.1111/j.1468-2397.2006.00575.x
- Goldfarb, F. D., Devine, K., Yingling, J. T., Hill, A., Moss, J., Ogburn, E. S., ... Pariseau, C. (2010). Partnering with professionals: Family-centered care from the parent perspective. *Journal of Family Social Work*, 13(2), 91–99.
doi:10.1080/10522150903487081
- Graves, K. N., & Shelton, T. L. (2007). Family empowerment as a mediator between family-centered systems of care and changes in child functioning: Identifying an important mechanism of change. *Journal of Child and Family Studies*, 16(4), 556–566.
doi:10.1007/s10826-006-9106-1
- Huber, M. A., Joanknecht, L., & Metze, R. (2013). Netwerk- en regieversterking in de maatschappelijke opvang. *Journal of Social Intervention: Theory and Practice*, 22(1), 39-55.
- Jeugdwet - Transformatie jeugdhulp | NJi. (z.d.). Geraadpleegd 23 februari 2019, van <https://www.nji.nl/Jeugdwet>
- Leeson, C. (2007). My life in care: Experiences of non-participation in decision-making processes. *Child & Family Social Work*, 12(3), 268–277.
doi:10.1111/j.1365-2206.2007.00499.x
- Linders, L. (2010). *De betekenis van nabijheid: Een onderzoek naar informele zorg in een volksbuurt*. Den Haag: SDU-uitgevers.
- Liu, C. H., Chao, Y. H., Huang, C. M., Wei, F. C., & Chien, L. Y. (2010). Effectiveness of applying empowerment strategies when establishing a support group for parents of preterm infants. *Journal of Clinical Nursing*, 19(11-12), 1729 – 1737.
doi:10.1111/j.1365-2702.2009.03082.x
- Loket gezondleven. (2017). Geraadpleegd op 4 april 2019, van <https://www.loketgezondleven.nl/school/ervaringen-gezonde-school/samenwerken-met-de-cjg/informatie-over-de-centra-voor-jeugd-en#7.%20Welke%20doelgroepen>
- Mårtenson, E. K., & Fägerskiöld, A. M. (2008). A review of children's decision-making competence in health care. *Journal of Clinical Nursing*, 17(23), 3131–3141.

- doi:10.1111/j.1365-2702.2006.01920.x
- Meinema, T. (2017). *Wat werkt bij eigen regie*. Movisie, kennis en aanpak van sociale vraagstukken. Geraadpleegd op 3 april 2019, van <https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/publication-attachment/-wat-werkt-bij-eigen-regie%20%5BMOV-13463706-1.0%5D.pdf>
- Metselaar, J., Van Yperen, T. A., Van den Bergh, P. M., & Knorth, E. J. (2015). Needs-led child and youth care: Main characteristics and evidence on outcomes. *Children and Youth Services Review*, 58, 60-70. doi:10.1016/j.childyouth.2015.09.005
- Neuman, W. L. (2009). *Understanding Research*. London, United Kingdom: Pearson Education inc.
- Niessen, I., & van der Vegt, J. (2018). En dan ben je volwassen: Onderzoek naar de leeftijdsgrens van de jeugdhulpplicht. Andersson Elffers Felix. Geraadpleegd op 3 juni 2019, van: <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=f6a85ae1-d621-462f-b030-ed33301b7220&title=Onderzoek%20naar%20de%20leeftijdsgrens%20van%20de%20jeugdhulp%20plicht%20En%20dan%20ben%20je%20volwassen.pdf>
- Nock, M. K., & Ferriter, C. (2005). Parent management of attendance and adherence in child and adolescent therapy: A conceptual and empirical review. *Clinical Child and Family Psychology Review*, 8(2), 149–166. doi:10.1007/s10567-005-4753-0
- Nock, M. K., & Photos, V. (2006). Parent motivation to participate in treatment: Assessment and prediction of subsequent participation. *Journal of Child and Family Studies*, 15(3), 333–346. doi:10.1007/s10826-006-9022-4
- Oshima Lee, E., & Emanuel, E. J. (2013). Shared decision making to improve care and reduce costs. *New England Journal of Medicine*, 368(1), 6–8. doi:10.1056/NEJMp1209500
- Q4C. (z.d.). Kwaliteitswaarden voor Centra voor Jeugd en Gezin in Noord Veluwe. Gevonden op 31 mei 2019, van: <http://www.q4c.nl/58-kwaliteitswaarden-van-jongeren-en-ouders-voor-cjg-s-in-noord-veluwe>
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55(1), 68-78. doi:10.1037/0003-066X.55.1.68

- Siegers, A. (2016). *De Nieuwe Route. Transformatie in het sociaal domein: samensturing met alle betrokkenen* (2e ed.). Zwaag, Nederland: Pumbo uitgeverij.
- Statistiek, C. B. voor de. (z.d.). Jeugdhulp 2017 [webpagina]. Geraadpleegd 15 maart 2019, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2018/18/jeugdhulp-2017>
- Stiggelbout, A. M., Weijden, T. V. D., Wit, M. P. T. D., Frosch, D., Legare, F., Montori, V. M., ... Elwyn, G. (2012). Shared decision making: really putting patients at the centre of healthcare. *BMJ*, *344*, e256. doi:10.1136/bmj.e256
- Van Landsheer, H., 't Hart, H., de Goede, M., & van Dijk, J. (2010). *Praktijkgestuurd onderzoek: Methoden van praktijkonderzoek*. Groningen/Houten, Nederland: Noordhoff Uitgevers.
- Verkooijen, L. (2010). *Van inspraak naar invloed*. Lectorale rede. Almere: Health school
- Vuorenmaa, M., Halme, N., Perälä, M.-L., Kaunonen, M., & Åstedt-Kurki, P. (2016). Perceived influence, decision-making and access to information in family services as factors of parental empowerment: a cross-sectional study of parents with young children. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, *30*(2), 290–302. doi:10.1111/scs.12243
- Weiss, J. A., Cappadocia, M. C., MacMullin, J. A., Viecili, M., & Lunskey, Y. (2012). The impact of child problem behaviors of children with ASD on parent mental health: The mediating role of acceptance and empowerment. *Autism*, *16*(3), 261-274. doi:10.1177/1362361311422708
- Weiss, J. A., MacMullin, J. A., & Lunskey, Y. (2015). Empowerment and parent gain as mediators and moderators of distress in mothers of children with autism spectrum disorders. *Journal of Child and Family Studies*, *24*(7), 2038-2045. doi:10.1007/s10826-014-0004-7
- Wessells, M. G. (2015). Bottom-up approaches to strengthening child protection systems: Placing children, families, and communities at the center. *Child Abuse & Neglect*, *43*, 8–21. doi:10.1016/j.chiabu.2015.04.006

Bijlage 1: Respondenten

Respondent	Functie
O*1, O2, O3, O4 en O5	Ouders woonachtig op de Noord-Veluwe met kinderen tussen de 0 en 23 jaar. Alle ouders hebben twee of drie kinderen.
P*1, P2, P3, P4 en P5	Professionals: Orthopedagogen en Jeugd- en Gezinswerkers CJG Noord-Veluwe. Enkelen zijn nog maar kort werkzaam bij CJG Noord-Veluwe, anderen werken er al langere tijd.

*O staat voor ouder

*P staat voor professional

Bijlage 2: Topiclijst

Deze studie doet onderzoek naar eigen regie. Eigen regie is door Verkooijen (2010) gedefinieerd als: het organiseren en/of coördineren van het eigen leven met professionele (betaalde) zorg met als doel een goed leven in eigen ogen. Het gaat bij eigen regievoering om de actuele of in de toekomst te verwachten situatie. Belangrijk hierin is: ‘het optimaliseren van de kwaliteit van leven’. Eigen regie is niet alleen gericht op de mogelijkheid van individuen om zelf keuzes te maken over de inrichting van het eigen leven, maar ook de mogelijkheid om individueel en collectief af te dwingen die keuzes te kunnen en te mogen maken. Eigen regie betreft niet alleen de persoon zelf, maar ook het eigen netwerk en het ‘samen met anderen’ regie voeren over het eigen leven.

Eigen regie is door Stichting Movisie geoperationaliseerd (Brink & van der Veen, 2013; Meinema, 2017). Zij stellen dat de werkzame elementen van eigen regie zijn eigenaarschap, eigen kracht, motivatie en contacten.

1 Eigenaarschap: Jij bent de baas over jouw leven en je mag daarin jouw eigen keuzes maken.

2 Kracht: Je weet misschien niet alles, maar iedereen kan en weet dingen. Dat wat je kan en weet gebruik je om keuzes te maken.

3 Motivatie: Wat is voor jou belangrijk om een ‘goed’ leven te leiden? Waar wil jij je voor in zetten?

4 Contacten: Je hoeft niet alles alleen te doen. Er zijn mensen om jou heen die het belangrijk vinden dat het goed gaat met jou en je gezin. Wie zijn dat?

Ouders

- Fijn dat u de tijd neemt voor ons interview. Ik hoop u een aantal vragen te stellen over eigen regie en dat met betrekking tot de contacten bij het CJG.
- Teken een toestemmingsverklaring, zie bijlage 4

Algemene vragen

- Hoe ervaart het contact met het CJG?
- Hoe zien deze contactmomenten er uit?
- Wat vindt u belangrijk tijdens deze contactmomenten?
- Waarom vindt u dat belangrijk?
- Wanneer vult u zich goed geholpen?
- Wanneer vult u zich minder goed geholpen?

- Waar komt dit door?

Topics	Voorbeeldvragen
Eigen regie	<ul style="list-style-type: none"> • Als u de term ‘eigen regie’ hoort, waar denkt u dan aan? • Wat betekent voor u ‘eigen regie’ als u vragen of problemen hebt? • (Hoe) ziet u dat terug in de jeugdhulpverlening (CJG)? • Volgens het CJG zijn de volgende zaken van belang voor het bevorderen van eigen regie: <ol style="list-style-type: none"> 1 Eigenaarschap: Jij bent de baas over jouw leven en je mag daarin jouw eigen keuzes maken. 2 Kracht: Je weet misschien niet alles, maar iedereen kan en weet dingen. Dat wat je kan en weet gebruik je om keuzes te maken. 3 Motivatie: Wat is voor jou belangrijk om een ‘goed’ leven te leiden? Waar wil jij je voor in zetten? 4 Contacten: Je hoeft niet alles alleen te doen. Er zijn mensen om jou heen die het belangrijk vinden dat het goed gaat met jou en je gezin. Wie zijn dat?
Autonomie/eigenaarschap	<ul style="list-style-type: none"> • Als u een vraag hebt aan het CJG, hoe werkt dat dan? • Wie bepaalt er wat er met uw vraag gebeurt? • Wie bepaalt wanneer een probleem ‘af’ of opgelost is? • Als u een probleem hebt, wat doet u dan en wat doet degene van het CJG? Is dat zoals u het prettig vindt?

	<ul style="list-style-type: none"> • Als u nu eens iets anders voor ogen hebt dan de mensen van het CJG, wat dan?
Samen beslissen/Eigenaarschap	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe ziet de besluitvorming eruit bij het CJG? • Hoe ervaart u de beslismomenten? • Hoe zou u de beslismomenten graag vormgeven? • Wie zou er volgens u allemaal betrokken moeten worden bij dergelijke beslismomenten? • In hoeverre voelt u zich betrokken bij het nemen van beslissingen? Hoe zou u dit willen zien? • Wie neemt volgens u de beslissingen? Wat vindt u hiervan?
<p>Motivatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sluit behandeling aan bij waarden en overtuigingen cliënt -> wat drijft om in actie te komen? 	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe zou u uzelf als ouder omschrijven? • Hoe past dit bij de contactmomenten bij het CJG? • Stel u was professional bij het CJG, wat zou u dan zeker doen tijdens contact met ouders? • Waarom vindt u dat belangrijk? • Wat zou u zeker niet doen tijdens contact met ouders? • Waarom zou u dat juist niet doen? • Wat vindt u belangrijk bij het opvoeden van uw kind? • Wat is nodig om een 'goed leven' te hebben met uw gezin? • Wat vindt u belangrijk als u met vragen komt?

<p>Sociale contacten</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kunt u iets vertellen over uw gezin? • Wat zijn belangrijke personen buiten uw gezin? • Wat zijn belangrijke personen voor uw kinderen? • Hoe ervaart u deze contacten? • Wat vindt u van het inzetten van eigen contacten in de jeugdhulp? • Hoe denkt u dat contacten kunnen helpen in de Jeugdhulp? • Als je vragen hebt, betrek je daar mensen in je omgeving bij? • Wie? • Zo niet: wat maakt dat je dat niet doet? • Wie vinden het belangrijk dat het goed gaat met jou en je gezin?
<p>Helpende/ niet helpende factoren</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe ervaart u de contacten met de hulpverlener? • Hoe zou u de relatie met de hulpverlener omschrijven? • Wat is belangrijk in het contact met CJG/hulpverlener m.b.t. eigen regie? • Hoe zou u de relatie met het CJG/de hulpverlener omschrijven? • Wat vind je van de CJG uitleg van eigen regie? (jij bent de baas over jouw leven, jij bepaalt wat nodig is voor een goed leven in jouw ogen, we maken gebruik van wat jij zelf kan en weet en bouwen daarop verder, en je hoeft het niet alleen te doen maar ook samen met de mensen die belangrijk vinden dat het goed met jou en je gezin gaat) • Wat helpt voor jou om verder te kunnen met vragen? Wat helpt niet?

	<ul style="list-style-type: none"> • Wat helpt om jou meer eigen regie te laten ervaren? En wat helpt niet?
Benadering hulpverleners	<ul style="list-style-type: none"> • Wanneer benadert u hulpverleners? • Op welke manier benadert u hulpverleners? • Hoe benaderen de hulpverleners u? • Wat vindt u van die benadering? • Wat vindt u belangrijk wanneer professionals u benaderen? • Hoe zou u ouders benaderen als professional zou zijn bij het CJG? • Waarom zou u het op die manier doen?

Professionals

Topics	Voorbeeldvragen
Eigen regie	<ul style="list-style-type: none"> • Waar denkt u aan bij eigen regie? • Wat verstaat u onder eigen regie? • Wat zijn belangrijke elementen van eigen regie? • Waarom zijn juist die elementen van belang?
Autonomie	<ul style="list-style-type: none"> • Wie bepaalt volgens u wat er gebeurt/ wat er gaat gebeuren? • Hoe ziet de rolverdeling eruit tijdens contactmomenten met ouders? • Hoe gelijkwaardig vindt u de professional en de ouder? • Hoe ziet de samenwerking eruit tussen ouder en professional? • Wat is er belangrijk in deze samenwerking?

	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe wordt dit ervaren in de praktijk?
Samen beslissen/ Eigenaarschap	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe ziet een beslismoment eruit bij het CJG? • Wat is belangrijk tijdens een beslismoment? • In hoeverre betreft u ouders bij het nemen van beslissingen? • Wie neemt volgens u de beslissingen? • Wie zou er volgens u betrokken moeten worden bij dergelijke beslissingen?
<p>Motivatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sluit behandeling aan bij waarden en overtuigingen cliënt -> wat drijft om in actie te komen? 	<ul style="list-style-type: none"> • Wanneer en hoe merkt u dat ouders in actie komen? • In hoeverre merkt u dat ouders gebruik maken van hun sociale netwerk? • Wat denk je dat ouders motiveert om in actie te komen? • In hoeverre zou je ouders kunnen motiveren om in actie te komen? Wat is daarbij helpend en wat is daarbij niet helpend? • In hoeverre zet u het sociale netwerk van de cliënt in bij de behandeling?
Sociale contacten	<ul style="list-style-type: none"> • Wat vindt u van het inzetten van het sociale netwerk in de Jeugdhulpverlening? • In hoeverre heeft u zicht op het sociale netwerk van een cliënt? • Waarvoor zou een sociaal netwerk ingezet kunnen worden? • Hoe kunt u helpen het sociale netwerk in te zetten?

	<ul style="list-style-type: none"> • In hoeverre maakt u gebruik van het sociale netwerk van de hulpvrager om problemen op te lossen/ om ze te laten meedenken?
Helpende/ niet helpende factoren	<ul style="list-style-type: none"> • Wat is belangrijk in het contact met de hulpvrager? • Wat is helpend in het contact met de hulpvrager? • Wat is niet helpend in contact met de hulpvrager? • Hoe ervaart u de contacten met de hulpvrager? • Hoe zou u de relatie met de hulpvrager omschrijven? • Wat draagt volgens u bij aan het ervaren van eigen regie van de hulpvrager? • Wat draagt volgens u niet bij aan eigen regie van de hulpvrager?
Benadering hulpverleners	<ul style="list-style-type: none"> • Wanneer wordt u benaderd door hulpvrager(s)? • Op welke manier benadert u hulpvragers? • Hoe benaderen de hulpvragers u?

Bijlage 3: Codeboom

Codeboom eigen regie
Baan
Belemmerende factor
Contact professional
Contacten
Ouders
Sociaal netwerk
Inzetten sociaal netwerk niet haalbaar
Ontlasten kinderen
Sociaal netwerk CJG
Sociaal netwerk helpend
Professionals
Sociaal netwerk
Inzet sociaal netwerk
Sociaal netwerk helpend
Contactpersoon CJG
Definitie eigen regie
Ouders
Ondersteuning
Zelf bepalen
Zelf beslissen
Professionals
Ondersteuning
Out of the box denken
Zelf bepalen
Discussie

Eigen regievoering
Eigenaarschap
Ouders
Beantwoorden van vragen
Eigen beslissing nemen
Eigenaarschap CJG
Haalbaarheid eigenaarschap
Wet- en regelgeving
Professionals
Beslissingen nemen
Haalbaarheid eigenaarschap
Veiligheid kind
Ervaren eigen regie
Doelgericht werken
Houding professional
Negatief
Ervaren eigenaarschap
Verschil mening
Wet- en regelgeving
Positief
Ervaren eigenaarschap
Ervaren eigen regie professional
Ervaren eigenaarschap professional
Ervaren kracht
Houding professional
Wet- en regelgeving
Helpende factor
Ouders

Professionals
Houding professional
Kinderen
Kracht
Ouders
Ervaring eigen kracht
Kracht als basis
Kracht CJG
Professionals
Kracht CJG
Motivatie
Ouders
Motivatie CJG
Opvoeding
Waarden en normen
Professionals
Motivatie als voorwaarde
Motivatie negatief
Motivatie positief
Netwerkpartners
Opleiding
Quote
Relatie professional
Vraagteken

Bijlage 4: Toestemmingsformulieren

Toestemmingsformulier ouders

In het kader van onze thesis, doen wij onderzoek naar de definitie van eigen regie door ouders en professionals, de factoren die helpen bij het vergroten van eigen regie en de factoren die eigen regie belemmeren. Daarnaast doen wij onderzoek naar het ervaren van eigen regie van ouders in de contacten met het CJG.

Het interview zal anoniem verwerkt worden, dus de antwoorden kunnen niet naar u herleid worden. Alleen de onderzoekers hebben toegang tot het interview. Het onderzoek is in juni 2019 afgelopen. Als u wilt, kunt u de resultaten van het onderzoek dan ook ontvangen.

Met het ondertekenen van dit formulier geeft aan dat u voldoende informatie over het onderzoek hebt en het begrijpt en geeft u toestemming dat de informatie uit het interview verwerkt mag worden in de resultaten van het onderzoek.

Datum:

Handtekening:

Toestemmingsformulier professional CJG

In het kader van onze thesis, doen wij onderzoek naar de definitie van eigen regie door ouders en professionals, de factoren die helpen bij het vergroten van eigen regie en de factoren die eigen regie belemmeren. Daarnaast doen wij onderzoek naar het ervaren van eigen regie van ouders in de contacten met het CJG.

De focusgroep zal anoniem verwerkt worden, dus de antwoorden kunnen niet naar u herleid worden. Alleen de onderzoekers hebben toegang tot de focusgroep. Het onderzoek is in juni 2019 afgelopen. Als u wilt, kunt u de resultaten van het onderzoek dan ook ontvangen.

Met het ondertekenen van dit formulier geeft aan dat u voldoende informatie over het onderzoek hebt en het begrijpt en geeft u toestemming dat de informatie uit de focusgroep verwerkt mag worden in de resultaten van het onderzoek.

Datum:

Handtekening: